

РАБОТНИКЪ

(LE TRAVAILLEUR)

ОРГАНЪ НА БЪЛГАРСКАТА СОЦИАЛЪ-ДЕМОКРАТИЧЕСКА ПАРТИЯ.

ЦѢНА:

3 мѣс. 1 л. 25 ст., 6 м. 2 л. 50, 1 г. 5 л.

Въ странство: 7 лева.

Абонамента се предплаща.

10 стотинки всѣки номеръ

ВСИЧКО, ЩО СЕ ОТНАСЯ ДО ВѢСТНИКА, СЕ ИСПРАЩА

ДО РЕДАКТОРА *Н. ХР. ГАБРОВСКИ.*

ТЪРНОВО.

АБОНИРАНИЕТО СТАВА:

Търново, у редактора

и въ печатницата „Работникъ“

БЕНОА МАЛОНЪ

Международното социалистическо движение изгуби одного отъ най-добрите си борци!

На 2-й Септември телеграфа разнесе печалното извѣстие за смъртта на извѣстния французски социалистъ Бенюа Малонъ.

Той умира тогава, когато пролетариатътъ на всѣкъднев вече се бори подъ знамето на социалната революция и показва, чрезъ грамадни стачки, чрезъ конгреситѣ си, чрезъ манифестациитѣ, че е разбралъ думитѣ на своитѣ учители.

Жертва на една отколенна своя болѣстъ, той не доживѣ до не твърдѣ далечното въстържествуване на социализма, — което е най-доброто възнаграждение за единъ 34 годишенъ социалистически дѣлецъ.

Авторъ на знаменити социалистически сѣчинения, на многобройни вѣстникарски брошури по социалния въпросъ, горещъ любителъ на пролетариата, членъ на Парижката Коммуна, искренъ желателъ на сѣюза между всичкитѣ социалистически фракции, Бенюа Малонъ умира въ една още цвѣтуща възраст, когато неговата дѣятелностъ остава недовършена.

Но спомѣнитъ за социалистическия философъ, енергията, съ която той се борилъ за побѣдата на пролетариата, нѣма да преставатъ да вдъхватъ сила и смѣлостъ на новитѣ борци.

Ний ще помѣстимъ биографически свѣдѣния за този старъ комунаръ въ идущи брой.

Слѣдъ изборитѣ

На 5 Септември Българската Социалъ-демократическа Партия втори пътъ взема участие въ изборитѣ борба. Вѣрна на своята агитационно-просвѣтителна ролъ между работницитѣ, нашата партия рѣши да се възползва отъ изборитѣ периодъ, безъ да обръща за сега внимание на сполучитѣ. Както въ законодателнитѣ избори на 18 Юлий, тъй и въ сегашнитѣ — за градскитѣ сѣвѣти, ний имаме предъ очи най-главно агитационното значение на нашата политическа дѣятелностъ.

Ний не сподѣляме мнѣнието на онии, които казватъ, че не трѣбва да участвуваме въ изборитѣ борба, щомъ

не сме увѣрени, че ще сполучимъ да изберемъ свои хора, или ако не разчитаме на нѣкаква побѣда. Напротивъ, ний мислимъ, че за да се научи човѣкъ да плава въ голѣма вода, трѣбва да се къни, да се упражнява въ плитки мѣста. За да могатъ нашитѣ работници да иматъ успѣхъ въ политическата борба, за да могатъ да напасятъ поражение на своитѣ противници като прокараватъ свои хора въ разнитѣ изборни учреждения до като най-сетѣ се приготвятъ и дисциплиниратъ за най-главната побѣда — за завоюването на политическата властъ, — трѣбва да се възпитаватъ политически, трѣбва да се научатъ да упражняватъ своитѣ права въ полза на своитѣ искания и противъ исканията на своитѣ експлоататори. Тѣ трѣбва да се отдѣлятъ и политически отъ другитѣ партии. А това възпитание тѣ могатъ да получатъ най-главно въ изборитѣ борба, подъ влиянието на социалъ-демократическата агитация, която ги размърдва, обяснява имъ цѣльта на тѣхната борба и имъ показва какъ да се борятъ за да побѣдятъ.

До тѣзи минута ний още нѣмаме пълни и точни свѣдѣния за резултатитѣ отъ изборитѣ на 5 Септември и заради това не можемъ още да опреѣлимъ колко гласа сѣ получили кандидатитѣ на нашата партия въ разнитѣ градове на България. Това ще стане ясно отъ рапортитѣ на мѣстнитѣ социалъ-демократически дружини, въ които ще се опише дѣятелността на партията въ тия избори.

При все това, отъ сега още се знае, че пардно-либералнитѣ кандидати печелятъ почти на всѣкъдѣ. Тѣхната сполука е осигурена още преди изборитѣ отъ самата система на изборитѣ борба. Главнитѣ лостове на тая система сѣ шайкитѣ, които дѣйствуватъ като партизани въ разнитѣ градове, поддържани отъ високопоставени личности. Тия шайки терроризиратъ противникитѣ на сегашния режимъ, внушаватъ на гражданитѣ страхъ и ужасъ и по тая начинъ ги отклоняватъ отъ изборитѣ. Така става въ Пловдивъ, въ Пазарджикъ, въ Ст. Загора. Така става почти на всѣкъдѣ. Трѣбва човѣкъ да има голѣма смѣлостъ за да се яви на изборитѣ мѣсто.

За сега ний знаемъ, че въ Стара Загора сѣ станали голѣми безредици и изборитѣ били расгурени отъ шайкитѣ, които излѣзли съ покове и пищови предъ изборитѣ кутии. Нашитѣ другари, които взели живо уча-

стие, сѣ били распрѣснати и единъ отъ тѣхъ, а именно Добройковъ, е билъ битъ.

Въ Сливенъ, както се вижда отъ телеграмата, помѣстена въ тоя брой на вѣстника, нашитѣ най-дѣтелни другари сѣ били арестувани на 4 Септември презъ нощта срѣщу изборитѣ, когато сѣ излизали отъ една приятелска къща, гдѣто сѣ били събрали. Единъ отъ тѣхъ е билъ битъ.

Въ Търново нѣколко дена преди изборитѣ извѣстнитѣ сопаджии пуцаха слухове, че щѣли да трошатъ главни и щѣли да съборятъ печатницата „Работникъ“. Тѣхъ обаче, въпреки отъ тия сопаджии, въоръжени съ револвери, сѣ позволиха въ Работнически Клубъ да биятъ кафежитѣ и да се заканватъ на присѣтвующитѣ тамъ работници.

Въ Дриново, както ще видятъ читателитѣ ни отъ рапорта на мѣстната социалъ-демократическа дружина, изборитѣ никакъ не е билъ редовенъ. Полицията се намѣсила и арестувала по единъ най-беззаконенъ начинъ нашия другаръ Михалъ Ивановъ, който е билъ избранъ за членъ въ изборитѣ бюро. Работницитѣ сѣ били разгонени и бюлетинитѣ се пуцали безъ всѣкакъвъ контролъ отъ правителственитѣ агенти. Листата на нашитѣ кандидати щѣла да бѣде напълно прокарана, ако не била се намѣсила властѣта. При все това нашитѣ кандидати сѣ получили 166 гласа, а правителственитѣ 327...

Сѣжитѣ произволи и насилия сѣ станали въ Елена и въ Пазарджикъ. Такава картина представляване България преди и въ време на изборитѣ.

Обаче, нито заплашванията, нито побоятъ на разнитѣ сопаджии не можѣха да отклонятъ нашитѣ другари отъ изборитѣ борба. Безъ да се стрѣска, партията чрезъ Главния Сѣвѣтъ се обърна съ своя манифестъ къмъ работното население и му обясняваше своята программа, каляше го съзнателно да гласува за нейнитѣ кандидати. Този манифестъ, напечатанъ най-напредъ въ вѣстника, послѣ отпечатанъ на отдѣлни листове въ 2,000 екземпляра, бѣше распрѣснатъ почти въ всичкитѣ градове на България. И благодарение на нашата изборитѣ агитация социализма представа да бѣде планило за нашитѣ работници. Това ще видятъ нашитѣ читатели отъ рапортитѣ на мѣстнитѣ дружини.

Н. Габровски.

ПИСМА ОТЪ ЦЮРИХЪ.

Международенъ Работнически Конгресъ
(Продължение).

Както вече забѣлѣзахме въ първитѣ си писма, най-главната дѣятелностъ на Конгреса се проявява не толкова въ общитѣ му публични засѣдания, колкото въ частнитѣ засѣдания на комиссиитѣ. По всѣки въпросъ има съставена специална комиссия отъ делегатитѣ на разнитѣ народности, които засѣдава отдѣлно отъ Конгреса въ нарочно опредѣлени за тая цѣль помѣщения. Тя изучава основателно въпроса и представлява на Конгресътъ подробенъ рапортъ за рѣшенитѣ, които е приела. Не ще съмнение, че рѣшенитѣ на тия комиссии се подхвърлятъ на критика отъ конгреса и могатъ да бѣдатъ измѣнявани, допълнени или изъ цѣло приети. Но трѣбва да признаемъ, че по тая начинъ много се улѣснява работата и не се губи много време.

Днесъ конгреса се занимава съ земледѣлческия въпросъ. На днешенъ редъ е рапортътъ на комиссията, която бѣше на-товарена да изучи тоя въпросъ и да представи своето мнѣние на Конгреса. Тая комиссия, въ която имаме честта да участвува и делегатътъ на Българската Социалъ-демократическа Партия засѣдава три пѣти преди да се произнесе окончателно. Най-напредъ всѣки членъ отъ комиссията изложи на кратко положението на селенитѣ въ своята страна, която представлява, послѣ показа какви начини и срѣдства сѣ употребявали социалиститѣ за да распротранятъ социализма въ селата и да организиратъ селенитѣ и какви резултати сѣ придобили. Отъ това изложение стана ясно, че положението на селенитѣ въ разнитѣ страни е различно, вслѣствие на което и начинитѣ на пропагандата и придобититѣ резултати сѣ различни. Тѣй напр. картината, която ни представи английски делегатъ за положението на селенитѣ въ Англия, съвсѣмъ не прилича на она въ България или даже въ Франция. Въ Англия земята е сѣсрѣдоточена въ рѣцѣтъ на нѣколко ландлорди, които я даватъ подъ аренда и я обработватъ наемни работници. Дребната собственостъ не сѣществува. Тамъ селенитѣ нѣма своя земя, той е пролетарий. Съ други думи, въ Англия има двѣ категории: голѣми землевладѣлци и селени, пролетарии. И заради това пропагандата на социализма между селския пролетариатъ е много улеснена. Но не тѣй стои работата въ дребноземледѣлческитѣ страни. Въ Франция, въ България, въ Сърбия, изобщо въ всички ония страни, гдѣто дребното землевладѣние още не е пропаднало, гдѣто селенитѣ още не сѣ собственици на свойто парче земя, тамъ въпроса за пропагандата на социализмъ се усложнява. На английския селенитъ пролетарий може направо да му се говори за национализация на земята, безъ ни най-малко да се нахърпватъ нѣкакви пегови чувства и попитии за собственостъ, които отдавна сѣ изчезнали. Напротивъ, той напълно ще одобрява това искание, защото то отговаря на неговитѣ интереси като земледѣлецъ безъ земя. Но може ли сѣщия начинъ на пропаганда да се при-

лага и към дребните землевладелци, които имат интерес да се запази тяхната собственост и да се покровителствуват отъ пропагандата? Тука е всичко затруднено. Французските социалисти допък не разбраха този въпрос миналата година на Марселския Конгрес, като изработиха программа на земеделческите искания. Във тази программа тѣ се обръщатъ и къмъ дребните землевладелци, на които препоръчватъ да искатъ отъ държавата и отъ общинитѣ да ги покровителстватъ, като купятъ общински земеделчески машини и имъ ги дава съ една малка цѣна да си обработватъ земята и други още променни подобрения.

Въ комиссиата французския делегатъ В. Жакларъ поддържае тази программа и препоръчватъ на социалиститѣ въ дребноземелческите страни да употребяватъ едни начини на работение между селенитѣ! Обаче, отъ обясненията на романскитѣ, германскитѣ, унгарскитѣ, българскитѣ и сръбскитѣ делегати става ясно, че земеделческия въпросъ е много сложенъ, особено въ источнитѣ страни на Европа, и за да се вземе едно общо рѣшение отъ Конгреса, което да бѣде приложимо въ всички страни, необходимо е да се представятъ рапорти за положението на селенитѣ въ цѣлия свѣтъ, за начинитѣ на пропагандата и, какви резултати сѣ придобили. Въ полза на това мнѣние се искаха и всички членове на комиссиата. Призна сѣ, че социалистически идеи трѣбва да се разпространяватъ не само между градскитѣ работници, както е било до сега, но и между селенитѣ, като ги организиратъ въ дружества и ги приличатъ въ редоветѣ на социално-демократически партии.

Вѣше време, когато социалиститѣ гледаха на селата като на непристъпни крѣпости за социалистическата пропаганда, а на селенитѣ като на закѣти противници на социализма, реакционенъ елементъ, „антисоциалистически глави“.

Днесъ вече не е тъй. Економическото и политическото развитие на сегашното капиталистическо общество разклаца издѣно положението на всички дребни землевладелци и ги туря въ най-голяма неизвѣстностъ. Тѣ пропадатъ подъ натиска на силната конкуренция; тѣхъ ги погубватъ голѣмитѣ землевладелци, съединяватъ ги тѣжкитѣ данѣци, истощаватъ ги голѣмитѣ лихвари и военната повинностъ. Недоволи отъ днешното си положение, не сигурни за утрѣшното си съществуване като собственици, дребнитѣ землевладелци естествено виждатъ въ лицето на голѣмитѣ капиталисти землевладелци свои неприязнители, а въ лицето на работницитѣ и тѣхнитѣ защитници — социалиститѣ, свои другари и защитници.

Независимо отъ това, въ повечето страни днесъ селенитѣ сѣ повикани да участвуватъ въ политическия животъ, да си избиратъ представители за въ Народнитѣ Собрания и пр. Отъ опитъ тѣ виждатъ, че никой отъ буржуазнитѣ партии не може да имъ подобри положението. Подъ влиянието на социалистическата пропаганда тѣ все по-лесно и по-лесно разбиратъ това и приклинаватъ въ редоветѣ на социализма. Подобни примѣри ний имаме въ Германия, въ Белгия, Франция, Румѣния и още въ нѣкои други страни, гдѣто социалиститѣ сѣ работили между селенитѣ и сѣ сполучили да ги организиратъ и привлекатъ въ движението.

Предъ видъ на всичко това, днесъ никой убѣденъ социалистъ не може да игнорира селенитѣ и да казва, че не е възможно да се работи между тѣхъ. Възможно е, но е по-малко и заради това трѣбва да се намѣриятъ най-цѣлестобразни способи за пропаганда и организации между тѣхъ.

Ето върху изнамирането на тѣзи способи бѣше обърнато вниманието на земеделческата комиссия. За да се привлечатъ селенитѣ къмъ социализма трѣбва да се обръщаме къмъ тѣхъ съ извѣстни програмни искания, които да отговарятъ на тѣхнитѣ интереси. Съ какви искания трѣбва да се обръщаме къмъ селенитѣ пролетарии, ония, които нѣматъ земя, и съ какви къмъ дребнитѣ собственици или наематели? Върху тия въпроси сѣ спрѣ комиссиата, безъ да ги разбрани. Рѣшенieto имъ се отложи за идущия международенъ социалистически Конгресъ, когато делегатитѣ отъ разнитѣ палии ще представятъ специални рапорти: 1] за положението на разнитѣ категории селени; 2] какви методи и срѣдства сѣ употребявали социалиститѣ за пропагандиране на социализма и организирането на селени-

тѣ; 3] какви резултати сѣ придобили. Ето рѣшенieto на комиссиата, което сѣ предложи на Конгреса, който го прие съгдъ обяснението на докладчика Викторъ Жаклара, безъ никакви особени измѣненни:

Предложение на земеделческата комиссия.

Конгресъ потвърждава правото на общото владѣние на земята и на под-земята.

Конгресъ обявява, че една отъ най-повелителнитѣ длъжности на социалната демократия въ всички страни е да организира както земеделческите работници, тъй и индустриалнитѣ и да ги привлече въ редоветѣ на великата армия на всестранния социализъмъ.

Конгресътъ рѣшива, щото всичкитѣ народности да представятъ на идущия Конгресъ по единъ рапортъ върху успѣхитѣ на пропагандата въ селата и изобщо върху земеделческото положение въ тѣхнитѣ страни. Рапортитѣ ще указватъ именно какво поведѣние, какви срѣдства и какви способи за пропаганда социалиститѣ смятатъ за най-практични въ тѣхнитѣ страни по отношение къмъ разнитѣ категории земеделчески работници: наематели, дребни собственици, наематели и пр.

Конгресъ, по причина на капиталната важностъ и на недоимчивостта внимание, което се отдава до сега въ международнитѣ конгреси на земеделския въпросъ, рѣшива да бѣде поставенъ този въпросъ на чело на дневния редъ въ идущия конгресъ.

Тая резолюция сѣ прие съ акламации.

Н. Г.

Стачката на английскитѣ рудокопачи.

Браждата между класата на капиталиститѣ и тѣзи на пролетарията, която произтича отъ противоположността на интереситѣ имъ постоянно се усилюва и започва да бие до токова въ очи, щото най-усърднослужачитѣ редактори на тайнитѣ фондове не сѣ въ състояние да я отричатъ. Поне не могатъ, тѣ и защитаватъ отъ тѣхъ, да не признаватъ много крупнитѣ проявленія на работническото движение, които тѣ чувствително растрѣсватъ почва-та, върху която стои днешното на експлоататоритѣ и акционеритѣ.

Такава е послѣдната стачка на английскитѣ рудокопачи. Става повече отъ 6 недѣли отъ какъ стачката е обявена. Както винаги, тѣ е предизвикана отъ желанието на господаритѣ постоянно да увеличаватъ приходитѣ си на смѣтка на работницитѣ.

Въ дадения случай какъ? Като искали да намалятъ работната заплата съ 25 на 100, което значи работника да получава 1437 лева, вмѣсто до сегашнитѣ 1750 т. е. да притурятъ нови теглила къмъ старитѣ. Само че, съ обыкновенната си безочливостъ, английскитѣ капиталисти оправдаватъ стачката си съ това, че цѣнитѣ на въглищата спаднали. Тѣ казвали за работницитѣ, че тѣ не сѣ противъ оставянето на предимнитѣ заплати, но само когато търсението на въглищата го допуща. Отъ 1888 г. до 1890 г., когато продажбата сѣ е усилювала, тѣ даже сами сѣ увеличавали заплатитѣ.

На това работницитѣ отговарятъ, че цѣнитѣ сѣ спаднали за това, защото господаритѣ, за своя полза, сѣ ги карали да произвеждатъ по вече въглища отъ колкото има нужда. Въ единъ манифестъ отъ 20 Августъ федерацията на рудокопачитѣ се казва, отъ друга страна, че господаритѣ винаги много малко сѣ повишавали работната заплата и то винаги съ силни протести отъ страна на работницитѣ. Разбира се, че работницитѣ не могатъ да бѣдатъ залагани по този начинъ. Тѣ не се мамятъ да рѣшаватъ несъгласията и сѣ арбитражъ между работници и капиталисти, които често го предлагатъ. „Ний знаемъ поотрано какво ще кажатъ арбитражитѣ, вмѣсто до прибѣгнемъ до тѣхъ по добръ е да се подчинимъ на рѣшенieto на патронитѣ“. Това сѣ думитѣ на единъ тапачъ. Въ това вѣрватъ и другитѣ работници, както ни показватъ между другитѣ 19,093 работнически гласа на югъ отъ мѣстностиа Дорбиншъръ напослѣдъкъ противъ арбитража.

Гревата е организирана главно отъ помѣната Великобританска федерация на рудокопачитѣ, която е една отъ най-силнитѣ и най-богатитѣ работнически дружества въ свѣта. Споредъ „Le Peuple“, органътъ на Белгийската социална демократия отъ 8-20, можала да държи стачката въ продължение на 7 недѣли, безъ да посѣга на милионитѣ отъ социалния фондъ.

Напущанieto на работата е станало постепенно и сега гревиститѣ сѣ до 320000 Макарь че то не достига числото 480000, обобщено отъ англискитѣ делегати на международния конгресъ на рудничаритѣ въ Парижъ, нѣколко дни преди гревата, но ний можемъ да си представимъ каква е силата на тая промишленна армия, ако си припомнимъ, че всичкитѣ английски рудокопачи възлиза на 535000. Ако вземемъ предъ видъ и това, че приходѣтъ отъ износътъ на въглищата е порастналъ до 400 милиона въ 1892 г., то можемъ да си представимъ така също каква загуба можатъ да притърпятъ капиталиститѣ, когато 2/3 отъ работницитѣ имъ сѣ въ грева.

И наистина сѣтнинитѣ на тази война, обявена срѣдъ капитала само съ едно просто съгвѣние на рѣцѣ сѣ отъ висна степенъ поучителни за несъзнателнитѣ работници. Не много време слѣдъ обявяването на стачката сѣ почувствувалъ недостатъка отъ въглища. Починало сѣ внасенieto имъ отъ вънъ, отъ: Норвегия, Белгия и др.

На 14 Августъ въ Лондонското пристанище вече чакали за патоварване на въглища повече отъ 100 кораба. Въ самия Лондонъ на 15 с. м. въглищата сѣ търсятъ твърдѣ много. Тѣзи дни тѣсн достигаха баспословни цѣни.

Недостатъка отъ въглища е пакаралъ да се затворятъ много работилници. На 27 Юлий работилницитѣ по телекийното производство въ гаската област не сѣ могли да изпълняватъ своитѣ контракти по пѣмане на въглища. Въ Брадфордъ нѣколко прѣдприятия, така също сѣ спрѣли. Една телеграма отъ Лонгтонъ извѣстива, че гревата на рудокопачитѣ клони да спре гранитарското производство въ Нортъ-Стаффордширъ. Много манифактури работитѣ по половинъ день. Нѣколко голѣми плетачни и дантелни фабрики сѣ затворени.

Друга една телеграма ни съобщава, че на 25 м. м. една желѣзнопътна компания [въ Мидландъ] обявила, че 30 пътнически трена преставатъ да циркулиратъ по пѣмане въглища; а на слѣдующий день друга компания [между Манчестеръ и Шефилдъ] обявивъ, че спиратъ повече отъ 50 трена. Но не малки пречки правятъ тази на чисто търговскитѣ зимани-давания по цѣла Англия. При това хиляди рудокопачи сѣ останали безъ работа отъ затварянieto на работилницитѣ, въ които тѣ сѣ работели. Такава усилена борба, свързана съ голѣми жертви отъ страна на работницитѣ, не може да остане безъ влияние върху умоветѣ на тѣзи послѣдитѣ. Отъ мирни и послушни изпълнители запобѣдитъ на директоритѣ на рудницитѣ, тѣ сега водятъ едно сражение пълно съ мъжество и съ рѣдко самопожертвование противъ историческия си врагъ капитализма.

Отъ голѣма важностъ е изпълнението предизвикано отъ стачката. На всѣкѣдъ организаторитѣ и свикватъ митинги отъ 10, 17, 50 и повече хиляди души, въ които се показва на работницитѣ, че тѣ трѣбва да не похванатъ работата, докѣто господаритѣ не се съгласятъ да имъ дадатъ исканата дневна плата. Интересенъ е езикътъ, когото тѣ държали въ този случай. Г. С. Вудъ [SWoods], депутатъ и подпредсѣдателъ на рудничарската, федерация, презъ едно събрание отъ 10,000 души е обявилъ, че работницитѣ въ нищо не трѣбва да вѣрватъ на господаритѣ, защото между тѣхъ лѣжи една непроходима пропасти. „Рудничарскитѣ царства, е казалъ той, трѣбва да се унищожатъ и държавата трѣбва да вземе рудницитѣ и да ги експлоатира въ полза на цѣлия народъ. Когато тази надлъжава и справедлива мѣрка бѣде употребена, данакитѣ ще се намалитъ на половина“.

И другитѣ видни организации така също не вѣрватъ на различнитѣ залагалки съ които си служатъ капиталиститѣ.

Напослѣдъкъ гревата сѣ изострюва. Гревиститѣ нападатъ на рудницитѣ, чинятъ, биятъ се съ работницитѣ негревисти, за да попречатъ на производството на въглищата. Въ Честерфилдъ, Уатъ, Лонгтонъ и др. сѣ станали сериозни спурѣквания. Една въгленица на лордъ Мошелъ е била пападната отъ 2000 и повече гревисти. Повиканитѣ солдатырмѣли върху тѣхъ и рапили четирима души. Сега този рудникъ прѣставлява само единъ развалини. Въ друга една мѣстность гревиститѣ нападатъ на потлапскитѣ работници, които ги замѣстили слѣдъ напущанieto на работата, извличали ги на улицата и ги биели. На много мѣста канцеларинитѣ на на въгленицитѣ сѣ вичкитѣ имъ вника сѣ разорени. Близо

до Брадфордъ сѣ со развълагували 8 души, гдѣто войската ранила 8 работници отъ които една умрѣлъ.

Единъ фактъ заслужава пакето внимание. Именно, женитѣ на рудокопачитѣ поддържатъ мъжетѣ си въ борбата срѣдъ въглищата. Тѣ сѣ държали нѣколко свои събрания гдѣто рѣшили да дѣйствуватъ предъ работницитѣ негревисти да не пакаратъ мъжетѣ имъ да напущатъ работата и гревата да стане обща. Ето отрядъ отъ стражари, който искалъ да намѣси тука билъ посрѣщанъ съ хули, калъ и камани.

Гревата още продължава. Още господаритѣ не сѣ рѣшили да смекчатъ страданията на хиляди семейства, още тѣ не сѣ наситили да гледатъ, да чуватъ и какъ жени, старци, дѣца сѣ обличатъ въ дримези и тѣрнитѣ най-ужасенъ гревъ. За тѣхъ е по лесно да гледатъ това колкото да се рѣшатъ да отхвърлятъ малка частъ отъ своитѣ доходи за да да хлѣбъ на хиляди члѣвѣшки семейства. Какви сѣ хубоститѣ на днешната обществена нарекба, ето кекво вътрини и трѣда вътрини единъ капиталистъ по думитѣ. Сигуртъ на капитализма, или смъртъ на човѣчеството! Ето дилемата. Слушаме народно-либералитѣ трѣбва пригърнемъ второто. Но за частице номическата еволюция нече и да за събѣтитѣ на реакционеритѣ, тѣ и повече изтласква на напредъ работническата класа, като прави се по неспособна капиталистическата класа. Какъвъ край вземе английската грева, която брѣе послѣдъкъ до 500,000 гревисти, ний не знаемъ, но тя поне ни указва, че партията на тази най-развита страна бѣде единъ отъ пърнитѣ, ако не първия, който ще поздравя човѣчеството съ новъ животъ.

Г. Георгиевъ

Социализма предъ Търновския Апелативенъ Сѣдъ.

Въ слобота на 4-й т. м. въ Търновския Апелативенъ Сѣдъ се разглежда адвокатната жалба на пѣмъния Габровски противъ на в. „Работникъ“ Никола Хр. Габровски противъ присѣдата на Търновския Окрѣжъ. Сѣдъ, съ които той бѣше осъденъ на 9 мѣсеца затворъ и 750 лева глоба по заведеното противъ него углавно дѣло отъ Търновския адвокатъ Нв. Халемъ за доказане честота па послѣдния чрепечата, а именно чрезъ една статия, мѣстена въ в. „Работникъ“, подъ заглавieto „Рапортъ за дѣятелността на Търновския социално-демократическа дружина презъ боритѣ на 18 Юлий т. г.“.

Въ Сѣдътъ бѣше се стѣшла много бѣлика. Двата салона бѣха препълнени любопитни да слушатъ дѣлото. Но какво да слушатъ. Когато това дѣло разглежда въ Търнов. Окрѣженъ Сѣдъ гдѣто обвиняемия заяви, че не е той авторъ на инкриминираната статия, и оказа на списиския авторъ Дим. Дантровъ, който самъ бѣе ли предъ Сѣдътъ исповѣда лично, че той е писалъ статията за която се обвинява Н. Габровски; въ то той (обвиняемия) искаше да представитъ доказателства за да подкрепи своето отричанне, като авторъ на инкриминираната статия, Сѣдътъ, въ ки генико това, не уважи това му кѣние, не му допуща никакви доказателства и го осъди на 9 мѣсеца затворъ и 750 лева глоба. Всичко това не можѣ да не възмути присѣдствующата въ публика, и ето защо ти сега се трѣба за да слуна какъ ще се разгледа и рѣши това дѣло отъ Апелативитѣ.

Обвиняемия бѣше представилъ на своитѣ доказателства, бѣше принавилъ свидѣтели, които Сѣдътъ му допуща. Отъ показанитѣ на свидѣлитѣ, отъ повѣдта на сами авторъ на статията, който бѣше иривикантъ като свидѣтел, така също и отъ оригинала на инкриминираната статия, Сѣдътъ, въ ки генико това, не уважи това му кѣние, не му допуща никакви доказателства и го осъди на 9 мѣсеца затворъ и 750 лева глоба. Всичко това не можѣ да не възмути присѣдствующата въ публика, и ето защо ти сега се трѣба за да слуна какъ ще се разгледа и рѣши това дѣло отъ Апелативитѣ.

Обвиняемия бѣше представилъ на своитѣ доказателства, бѣше принавилъ свидѣтели, които Сѣдътъ му допуща. Отъ показанитѣ на свидѣлитѣ, отъ повѣдта на сами авторъ на статията, който бѣше иривикантъ като свидѣтел, така също и отъ оригинала на инкриминираната статия, Сѣдътъ, въ ки генико това, не уважи това му кѣние, не му допуща никакви доказателства и го осъди на 9 мѣсеца затворъ и 750 лева глоба. Всичко това не можѣ да не възмути присѣдствующата въ публика, и ето защо ти сега се трѣба за да слуна какъ ще се разгледа и рѣши това дѣло отъ Апелативитѣ.

будираджен-слуга при Търновския куп-
дараджия Ат. Велев и не е ли уивалт
въ продължение на 6 години само копци
и чукал клечки, на което, като получи
положителен отговор, впусна се да до-
казва, че такъв сапожникъ, който знае
само конци да вие, не може да пише та-
кива статии. Той съ всички си умъ по-
иска отъ Съда да назначи експертна ком-
иссия, която да изследва и да оцѣни
умственинитъ и граматическитъ спо-
собности на Димитра Димитровъ, дали
той може да съчинява такива статии. И
колко смѣненъ бѣше г. Халачевъ, когато
почна да развива това си искание!.. Той
очудваше не само г-да Съдникъ, но и най-
малкитъ дѣца, които отъ закони и адво-
кати не разбирахъ, но чувствуватъ всичка-
та педѣлност на това искание. И какъ да
не се чудимъ, какъ да не се смѣнемъ...
Г-нъ Халачовъ открива една нова мѣрка
за измѣрване и оцѣняване на знанията,
но умственинитъ способности на хората,
тѣхния литературенъ талантъ, способностъ-
та да напишатъ такава или онакава статия.

(свѣдѣн)

РАПОРТЪ

за

дѣятелността на Сливенската социал-
демократическа дружина презъ избори-
тѣ на 18 Юлий т. г.

(продължение и край)

Граждани, ползувайте се отъ граждан-
скитъ и политическитъ си права, участ-
вайте въ изборитъ и въ всички обществен-
но-политически борби, това ще ви подѣл-
ствува възнитателно и вий скоро ще дой-
дете въ положението въ което се намиратъ
граждани на понапредналитъ страни.
Щомъ вий достигнете до тази висота, щомъ
въздрейте общественно и политически, като
граждани на една конституционна страна,
тогава и различнитъ партии не ще могатъ
да си служатъ съ васъ, като съ тѣлца,
които бѣе подиръ всѣкаквъ политичес-
кий шарлатанинъ, когато той заговори за
„народа“, за „народно благо“ и т. н. Вме-
нете примеръ отъ досегашнитъ партии,
които нищо добро не направиха за
рабочното население, а само злини, които
само най-невекии човѣкъ не може да съ-
глежда.

Отъ „куцитъ и сакатитъ“ мѣчатъ се
по двѣ кожи да дератъ, а нашитъ благо-
родни „атове“ и нишожния товаръ, който
носѣха биде и той отиѣтъ за да могатъ
„атолетъ“ гордо и падыбно да се расхож-
датъ.

Както казахъ и по напредъ манифеста
ни памери добъръ приемъ между нашитъ
съграждани. Народнолибералната партия
оплашена, види се отъ това, распрѣсна на
всѣкъдъ свои агенти-мекерети и стражари,
цѣлата на която бѣше да онишожаватъ
колкото манифеста имъ понапдатъ въ рѣцѣ.
Ний предвидахме това и по тая причина
нераспрѣснѣхме всичкитъ манифести из-
ведижежъ, а половината въ събота и ос-
танилитъ на денитъ на изборитъ. Нѣма
да се впуцатъ въ голѣми подробности за
всички случивши се нѣща въ деня на из-
боритъ, тъй като колонитъ на в. „Работникъ“
и тѣй вече съ препълнени съ материятъ,
а изкъ още повече, изборитъ, съ твърдѣ
малки исклучения, съ станали, гдѣ съ
по малки побои и скандали като напри-
мъ: въ Стара-загора, Чирпанъ, Пловдивъ, Тър-
ново и другадѣ. Съ една дума, общата
характеристична чърла на българекитъ из-
бори, или още по добръ, ако теллимъ подъ
еднакъвъ знаменателъ всичкитъ беззакония
на нашата „народно-либерална партия“,
въ време на изборитъ, то ще видимъ въ
результатъ: изнасилване правата на граж-
данитъ, изнасилване законитъ на страната,
интернирание, побои, заплашване, запла-
шване, късане манифести и бюлетени,
прислѣждане, арестуване и пр. и пр.

И въ Сливенъ съ извършиха въ време
на изборитъ негърдѣ утѣнителни работи,
но като изѣмаше твърдѣ голѣмъ отпоръ
отъ страна на оппозицията, която може да
се каже бездѣйствуваше тогава, горнитъ
нѣща се извършиха въ една по мѣрка
и съвѣтъ друга форма.

Характеристичната чърла на сливен-
скитъ избори е тази: късане на бюлетени,
късане на манифести, заплашване, по-
правение два пати градския часовникъ за
да смѣлятъ или увѣличатъ деня споредъ
„обстоителствата“, поставяне на входнитъ
врата въ залата на бюрото всевъзможни
мекерети, на които бѣше порѣчено (на
кое основание!) да късатъ и смѣнятъ
всички бюлетени, които не съ за кандида-
титъ на „народно-либералната партия“ и пр.

и пр. беззаконни дѣла и постѣпки. Въобщ-
е всички беззаконни сръдства, съ които мо-
же да си послужи само една иконопатната,
въ всѣкакво отношение, политическа пар-
тия, бѣха прѣснати въ ходъ. Извѣстна
работа! Карай кътъ цѣлѣта, а че недѣй
прави изборъ на сръдствата. Такава е
логиката на „народнолибералната партия“.

Резултата отъ изборитъ на 18 Юлий
е слѣдующий: 3,941 гласа получиша ка-
ндидатитъ на „народно-либералната партия“,
45 гласа кандидатитъ на социал-демокр.
партия и единъ незанесенъ.

На пасъ, за сега, нищо не важатъ чис-
лото на гласовѣтъ, които получиха, тъй
като знаемъ съ какви сръдства си служи
народнолибералната партия, кога е рабо-
тата да спечели. Въ такива случаи ти
забрави или по добръ не спазва и необхо-
димото уважение и търпение къмъ поли-
тическитъ си противници, пужно въ по-
добѣтъ моментъ. А това не характеризира
ли най-добръ патристическата (?) народно-
либерална партия? Не показва ли колко
ниско е паднала и въ нравствено отно-
шение?

Ний вземаме участие въ изборитъ не
да прокарваме свои хора, не да печелимъ
гласове, а да дадемъ по голѣмо распрѣ-
странение на идеята си, да измѣримъ спе-
целнитъ до сега гласове, да събудимъ
гражданитъ отъ летаргията, въ която ги
хвърли реакцията отъ 86 година на пасамъ.

Този нещастенъ „народъ“, когото въ-
кохте насила да гласува за своитъ эко-
номически неприятели, той предъ този
петъ годишенъ дълъгъ мандатъ, ще види
какви съ способни да направитъ „атолетъ“,
ще види и ще се уѣдри той въ много нѣща
и тогава, горко ни патристически „атове“,
ще иска той смѣтка за минатитъ ви дѣла.

Прочие, нека бѣде благословенъ часътъ
на народното пробуждане и свѣствяване;
нека очакваме съ нетърпение настапане-
щата рѣшителна минута на общечеловѣ-
ческото освобождение.

Работници, бѣдете будни! Вамъ предетой
да изиграете великата историческа роля
— овозбужденето на цѣлото човѣчество
отъ робството на капитала.

Рѣка за рѣка съ всички борци отъ цѣл-
ния свѣтъ, нека се покажемъ достойни
послѣдователи на учителя си Маркса.

За мѣстната социал-демократическа
дружина:

М. Петровъ

МАЛКА КОРРЕСПОНДЕНЦИЯ.

Сливенъ. А. М. Два броя ли да пращаме на
Тошени? Сега му се праща единъ.

София. Петъръ Михалевъ. Съобщете на какъвъ
адресъ сте получавали по-напредъ вѣстника.
е. Варелѣво. Донковъ. Започнахме да ви пра-
щаме вѣстника. Издрѣжте!

Тулча. Хр. В. Прати пощенски разпоски. Ван-
дероль е много скъпо.

София. С. В. С. Не можете да ви помѣстимъ до-
писката.

Кюстендѣжъ. Пращамте дописки.

АГИТАЦИОНЕНЪ ФОНДЪ

Разградъ М. М. Подучихме	0.50 л.
София. Елена	1.05 л.
Габрово. Дружината	5.70 л.
Търново. С.	0.40 л.

СОЦИАЛЕНЪ ПРЕГЛЕДЪ.

ВЪ БЪЛГАРИЯ

ЛОВЕЧЪ

До Общинъ съветъ на Българ-
ската социал-демократическа
партия.

На 25 Августъ въ редовното си засѣ-
дане дружината единодушно рѣши, да
съставимъ една мѣстна социал-демокр-
атическа дружина и се съединимъ, като по-
дадемъ братски рѣката си на другитъ
дружини и като застанемъ подъ червеното
рабочническо знаме на Българската соци-
ал-демократическа партия, да дѣйстви-
ваме споредъ програмата и организацията
на партията.

Нашитъ събирания се посрѣщпаха съ
голѣми негодования. съпротивления отъ
страна на майсторитъ, така щото се съб-
раха нѣколко пати на свѣтъ, за да об-
мислюватъ като какъ да искорепитъ соци-
ализма изъ пасъ. И майсторитъ не се
забавиха да съобщитъ устно на нѣли стар-
ши стражаръ цѣлѣта ни, за което той имъ
обѣщашъ, че ще ни пречи. Но дружината
не се бои отъ никакви заплашвания. Ний
знаемъ, че тѣ, както и майсторитъ ще
ни прѣсѣждатъ, защото нашето стрѣмле-
ние да се освободимъ отъ сиромашията,

която отъ денъ на денъ ни налѣга, е противъ
интереситъ имъ. Но тѣ нѣматъ право да
ни прѣчатъ, защото както тѣ [господаритъ]
защитаваатъ своитъ интереси, тъй и ний
ще се защитаваме интереситъ за да се
подобри положението на дѣешния работ-
нитъ законно, но не както искатъ произ-
волно майсторитъ.

Напрѣдъ другари, началото е винаги
мѣчно!

М. Вълчевъ
За дружината: Рачю Г. Пѣндевъ
Петко Христовъ.

ГОРНЪ ОРЪХОВИЦА

Ний много пати сме казвали, че най-
удобно време за распрѣстраняване на
нашитъ идеи, за агитация между работпо-
то население е избирателния периодъ. И
отъ както нашата партия е излѣзла на
явна политическа борба, ний постоянно
сме се ползували до колкото сме можали
отъ изборитъ.

Предъ видъ на изборитъ за градскитъ
свѣти мѣстната дружина бѣше органи-
зирана на 29 Августъ въ своя Клубъ пу-
блично събрание, на което бѣше поканенъ
да говори нашия другаръ Н. Габровски.

Събрането се отвори отъ секретари на
мѣстната дружина въ присѣтветието на
повече отъ 120 души граждани, преиму-
ществено работници, занаятчи и дреби-
ли търговци. Другаритъ Габровски говори
„за значението на предстоититъ избори
за градскитъ свѣти и за компромиситъ“.
Той най-напредъ показа какво е назначе-
нието на градскитъ свѣти. Тѣ съ най-
близкитъ служители, защитници и покрови-
тели на гражданитъ и на тѣхнитъ ин-
тереси. Избираемъ отъ самото население,
градскитъ свѣтници трѣбва да служатъ
исклучително на неговитъ интереси, да
пазятъ неговитъ права и свобода, да го
закрѣпятъ отъ всички нещастия.

Но отъ 15 години пасамъ градскитъ
свѣти съ служили само на богатанитъ
и голѣмнитъ, на предприемачитъ, които
съ ги управлявали като свои мушпи. Кол-
ко кражби, колко злоупотребления съ на-
правени до сега отъ папшитъ досегашни
местове и свѣтници! Нѣкои отъ тѣхъ се
отриха, а въ повечето градове и до сега
стоятъ потулени. Нашето работно насе-
ление 15 години наредъ избира и смѣнява
своитъ свѣтници, съ надѣжда, че ще
дойдатъ по-добри, по-честни хора да се
грижатъ за общитъ му работи. Но каква
подигравка, какво разочарование, когато
слѣдъ изборитъ на мѣстата на старитъ
граждани и експлоататори се настанитъ по-
ви и още по-некустни грабители и притѣ-
сители на народа?! И до кога ще се
продължава това?! До кога работното на-
селение ще има довѣрие и ще избира за
свои свѣтници своитъ върли неприяте-
ли?! До кога то ще се подлага да го
стрижатъ съ разни пожичи неговитъ не-
доброжелатели?! До тогава, отговаритъ
социалиститъ, до когато работницитъ не
разбератъ, че днесъ обществото е раздѣ-
лено на двѣ класи: богати и сиромаси,
господари и работници, експлоататори и
експлоатиранни. Богатитъ живеятъ отъ тър-
ба на бѣднитъ и за да си запазятъ това
паразитско положение, тѣ си служатъ съ
властѣта. До като държавната властъ е
въ тѣхнитъ рѣцѣ, до като тѣ издаватъ
законитъ и управляватъ, до тогава работ-
ницитъ ще бѣдатъ подчинени и ще плу-
ятъ въ сиромашии, болѣсти и невожество.
До тогава дребнитъ занаятчи, търговци
и землевластѣли не испадатъ, ще осиро-
машаватъ и ще страдатъ. Всичкитъ изда-
дени до сега закони иматъ за цѣлъ да
покровителствуватъ преди всичко богата-
нитъ и да притѣсняватъ сиромаситъ. Да-
нитъ, разнитъ октроа, вържанки, пѣтна
пошностъ и пр. падатъ най-тѣжко върху
бѣдното население. Какъ може да се осво-
бодимъ отъ сегашнитъ злини и несправди?
Само тогава, когато съзнаете, че вашето
спасение е въ социализма“.

Тукъ оратора разви програмата на
социал-демократическата партия изоби-
но и частно исканията за градскитъ свѣти.
Той каза, че само като проведете социа-
листъ въ градскитъ свѣти, вий можи-
те да очаквате тия подобрѣния, които
ний искаме да направимъ. Тѣ ще разгле-
датъ смѣтитъ на досегашнитъ градски
свѣти и ще извадятъ предъ обществен-
ния съдъ всичкитъ злоупотребления. Да,
само социалиститъ могатъ да бѣдатъ без-
пристрастни защитници на работното на-
селение. Всички други партии могатъ са-
мо да говорятъ отъ името на народа, но
не могатъ да работятъ за доброто на на-
рода.

Като показа, защо социал-демократи-
ческата партия не може да се съединява
съ никоя друга партия и да прави ком-
промиси, оратора свърши рѣчъта си, като
покани гражданитъ да гласуватъ за ка-
ндидатитъ на социал-демократическата пар-
тия, поставени отъ мѣстната соц.-демокр.
дружина.

Съ удоволствие съобщаваме на чи-
тателитъ си, че нашия другаръ, редак-
тора на вѣстника Н. Габровски, който
бѣше осѣденъ отъ Търнов. Окр. Съдъ
на 9 мѣсеца затворъ и 750 л. глоба
за написане клѣвета на Ив. Халачовъ
чрезъ печата, на 4-й т. м. е оправданъ
отъ Търновския апелативенъ съдъ отъ
всѣка отговорностъ по това дѣло.

Търново. — Отъ десетина дѣна на-
самъ въ града ни се намиратъ двамата
министри Стамболовъ и Славковъ. Както
се научаваме тѣ биле дошли тука съ
цѣлъ да примиряватъ расѣпѣнитъ пар-
тизани Халачевци и Градинаровци на
правителственната партия, които се кара-
ха кой отъ тѣхъ да вземе градския свѣтъ
въ рѣцѣтъ си. Г-нъ Стамболовъ, за да
ги примиря, предъ изборитъ бѣше съ-
ставилъ една нова избирателна листа,
въ която бѣха турени нѣкои отъ Ха-
лачовитъ кандидати и вмѣсто исквър-
ленитъ бѣха турени Иванъ Стамболовъ,
братѣтъ на министра, Калпакловъ, Е-
садоулу и др. За да се прокара тая
листа, на шефѣтъ на партията, свика
се митингъ въ читалището „Надѣжда“
и се прочетѣ отъ Ив. Халачовъ на
събравшитъ се нѣколко души граждани,
отъ които мюзикството бѣха чиновници.
Г-нъ Халачовъ обясни листата на съ-
бранитъ съж като каза, че тия съж
кандидатитъ, които иска министера
С. Стамболовъ. Но отъ всичко се виж-
даше, че Халачевъ бѣше недоволенъ
отъ тая листа и за това на сухо и проче-
те безъ всѣкакви коментарии и въззвания.
На другия дѣнь станаха изборитъ и
отъ резултатитъ стана ясно, че мини-
стерската листа на г. Стамболова про-
паднала, а на Ив. Халачовъ минава
цѣлѣта. Казватъ, че Стамболовъ много
се расѣрдилъ на Ив. Халачовъ за тоя
му оупъ, щото не го приелъ на ау-
денция оня дѣнь. И какъ да не му
се сърди, когато по тоя начинъ предъ
очитъ на гражданитъ излиза, че въ
Търново Халачовъ е по голѣмецъ отъ
министера Стамболовъ, който е казвалъ,
че той се е ползувалъ съ най-голѣмо
довѣрие въ родния си градъ?! Какъ
да не му се сърди, когато неговата
дума, като шефъ на партията се тѣпче
отъ едно нишожество, което днесъ
се пера съ чужди криле, не ли е
това единъ тѣжкъ ударъ на досто-
инството на „фактическия владѣтель“?!
Какъ да не се сърди, когато вижда,
че неговия братъ Ив. Стамболовъ, който
има важни интереси да защитава
въ търновската градска община да
не е избранъ, защото тѣй искалъ Ив.
Халачовъ?! Какъ да не се сърди г-нъ
Стамболовъ, като вижда, че хората,
кото той е облагодѣтелствувалъ съ
„все и вся“, които е издигналъ отъ
тѣниата на невожеството и ги напра-
вилъ министри, подпрѣсѣдатели на
народното събрание, съдѣи и всѣкакви
голѣмци, които днесъ се перятъ и
вървятъ противъ волята му?! Неприятно
положение, но нѣма какво да се прави.
Никакви сили не могатъ удържа раз-
лаганието на народно-либералната пар-
тия.

—Тѣжко като пишехме тия редове,
узнахме, че шефѣтъ си е изтѣлъ гне-
вить на некорниа адвокатъ Халачовъ.
Този послѣдний е билъ бламирапъ и
сваленъ отъ окръжния свѣтъ, като
прѣсѣдатель на същия свѣтъ. Нѣкои
отъ Халачовитъ хора биле огчислени

отъ служба и поси се слухъ, че изборитъ сж каспани.

— И въ нашия градъ сонаджинтъ продължаватъ да биятъ гражданитъ. Миналата недѣля, тъмо преди изборитъ, избѣстния сонаджинъ Косю Минковъ Гайдата, койго е даденъ вече подъ сждъ за пѣколко таква дѣла, е билъ съ жедѣзентъ бастунъ на улицата съгражданина на Никола Цаневъ. Последния още сжцата вечеръ се е оплакалъ телеграфически на Княза и на другия денъ получилъ отговоръ, че оплакването му се взема въ внимание и е дадено на изслѣдване.

— Научаваме се, че имало вече заведени нѣколко углавни дѣла въ Търнов. Окржж. Сждъ противъ Иванъ Халачовъ по тѣжбитъ на Никола Цаневъ, Михаилъ Писаревъ и Истръ Габровски, които искатъ наказанието му като подготвителъ и подстрѣкателъ на тѣлната, отъ която тѣ сж пострадали въ време на изборитъ на 18 и Юлий т. г. Тия дѣла се намиратъ вече при Съдодателя. Дали тѣй скоро ще имъ се даде ходъ, както се дава ходъ на дѣлата противъ социалиститъ? Времето ще покаже. Въ всѣки случай, общественното мнѣние е заинтересовано по-скоро да види г. Халачова предъ скамейката на подсъдимитъ.

Габрово. — Миналата недѣля по причина на много ватрупания материалъ испустнахме да напечатимъ дописката отъ Габрово. Въ нея се описваше какъ единъ отъ акционеритъ на „Еснафската фабрика“ е убилъ единъ отъ работницитъ на *Бобесата* фабрика, когато той е перялъ вълна въ вадата, гдѣто е билъ пратенъ отъ господаря си.

Това звѣрско убийство е произвело силно раздразнение между работницитъ.

До кога нашитъ работници ще ставатъ жертва на дивия и безконтроленъ произволъ на своитъ господари? Държавата осигурява живота на чиновницитъ съ пенсия и подържа инспектори за правилния вървежъ на училищата. Нима не е тѣй сжщо необходимо въ интереса на човѣшкия животъ и здравие, да се назначатъ инспектори, които да надзиратъ трудътъ въ всѣчки работилници? Нима измѣненитъ и остарѣли отъ работа работници по-малко сж заслужили на обществото отъ пенсионираниитъ чиновници?

Работници! Вашия животъ е изложенъ всѣки денъ на опасностъ. Искате ли да ви се осигори живота, присѣдинете се къмъ социалъ-демократическата партия, станете социалисти и се борете съ общи сили противъ експлоатацията и угнетението на господаритъ, и вий ще побѣдите.

Получихме отъ *Сливенъ* слѣдующата телеграма:

Търново,

Редакция „Работникъ“

Ношесъ на излизане отъ къщата на другари Каштарджиевъ, арестувахъ ни. Другаря Балжкчиевъ битъ. Протестираме въ името на законитъ.

Тошевъ, Стойковъ, Балжкчиевъ,

Цоневъ, Кихайковъ.

Подписаниитъ телеграммата сж наши другари по убѣждение. Защо се правитъ тия беззакония? Нима е забранено да се събиратъ хората приятелски въ къщитъ си? Или вий г-да пародно-либерали искате още повече да озлобите и безъ това възмутенитъ граждани? Продължавайте г-да въ тоя пактъ, дѣйствайте вѣнъ отъ законитъ, но знайте, че беззаконитъ прислѣдвания предизвикватъ още по-беззаконни дѣйствиа...

В. „Прогрессъ“ въ два броя наредъ описва звѣрскитъ убийства и улични расправи на правителствениитъ парлизани въ Пазарджикъ. По срѣдъ бѣлъ

денъ се вършатъ убийства, правятъ се най-ужасни престѣпления и властитъ не могатъ да запазятъ живота на гражданитъ!...

Получи се въ редакцията на № 3 отъ общественно-интературния сборникъ „Социалъ-Демократъ“. Цѣната му е 3 лева.

Трѣбва да завѣдимъ, че съдържанието на оригиналнитъ статии въ тоя брой сравнително съ излѣзлитъ два е много бѣдно. Интересно е писмото на Енгелса.

Въ София е почналъ да излиза единъ новъ социалъ-демократически вѣстникъ „Другаръ“. Отъ първия брой, който получихме въ редакцията, се вижда, че „Другаръ“ ще има за цѣль да зацѣпва интереситъ на работницитъ, като ги организира на чисто економическа почва въ дружества за взаимно сномогание и за всѣбидневна борба противъ експлоатацията на господаритъ.

Колкото и да се различава тактиката на Социалъ-демократич. Съюзъ, на който „Другаръ“ е органъ отъ тактиката на партията, при все това ний не можемъ да не поздравимъ нашитъ работници съ още единъ свой защитникъ и нашата буржуазия съ още единъ свой противникъ въ лицето на социалъ-демократически органъ „Другаръ“. Ний желаемъ добъръ успѣхъ на „Другаръ“ въ организирането на работницитъ и въ распространѣнето на социалъ-демократическия идеъ.

ВЪ СТРАНСТВО

ФРАНЦИЯ.

Годишния Конгресъ на Работническата Партия.

Националниятъ Съвѣтъ на Французката Работническа Партия обявява, че на 25 т. м. се свиква въ Парижъ годишния Конгресъ на партията. Конгреса на партията ще трае три дена. Дневния редъ е слѣдующия:

- 1). Работническата Партия и послѣднитъ законодателни избори.
- 2). Дѣятелността на избраницитъ на партията въ камарата и въ страната.
- 3). Пропагандата и социалистическата организация въ селата.
- 4). Финанситъ на партията [предложение на областния съвѣтъ отъ Армение].
- 5). Подновяването на Националниятъ Съвѣтъ.

ИТАЛИЯ.

Конгресътъ на работническата партия.

Тѣзи дни Италианската работническа партия е държала въ единъ малкъ градъ — Реджио — своя вторий годишенъ Конгресъ. Този пактъ съзнателната частъ отъ италианскитъ работници сж испратили 167 делегата. На Конгреса сж присѣствували: Д-ръ Адлеръ отъ Виена и Емилъ Вацдервелдъ отъ Белгия. Анархиститъ сж биле исклучени.

„Партията на италианскитъ работници“ сжцествува едвамъ отъ една година насамъ. Отъ отчетъ на централния комитетъ се вижда, че сега къмъ нея се числитъ 264 организации съ 107,830 дѣйствителни члена. За забѣлзване е фактътъ, че голѣма частъ отъ общото число на членовѣтъ е селскии пролетариатъ на Сицилия, около Реджио и др. Сицилийскитъ селени, до скоро безучастни къмъ социалистическото движение, сж почнали бързо да се организиратъ и да прегрѣжатъ социалистическитъ идеъ, макаръ че тѣ не сж ясно опредѣлени въ тѣхнитъ глави.

Въобще италианската социалистическа партия въ много умове не е още ясно разграничена по отношение къмъ республиканската партия и анархиститъ.

Социалистическия идеалъ най-добъръ се съзнава въ Сѣверна Италия, гдѣто нашиятъ приятели Анна Кулишевъ и Тюрати употребяватъ всѣкитъ си усилия да укажатъ на вредното влияние отъ компромиситъ на социалиститъ съ другитъ партии.

Слжия въпросъ се е поставилъ на сегашния Конгресъ, който почти изцѣло се произнеса, по принципъ, противъ съюзиванията и компромиситъ. Но при все това, пѣкон селски делегати се произве-

сли, че да се сжкшатъ всѣкакви спонения съ радикалитъ и демократитъ е повече вредително, отъ колкото полезно. Приело се съ 103 гласа противъ 64, че съюзаания, които не посигатъ на програмата и самостоятелността на партията, могатъ да се допуснатъ. Не трѣбва да се забравя, че най-важнитъ групи, които представяватъ промишленитъ работници, се произнесли противъ.

При все това, успѣхитъ, който е направила младата италианска работническа партия *вжиръ въ една година* съ отъ естество да зарадватъ всѣки социалистъ, и българската соц.-демократическа партия не може да не отправи на италианскитъ ни другари най-сърдечни благопожелания.

По случай послѣднитъ французски избори и слѣдъ скръвната случка между италианскитъ и французскитъ работници въ Егъ-Мортъ, предизвикана отъ французскитъ капиталисти, Конгреса е испратилъ до Финузската работническа партия слѣдующата телеграма:

„Националниятъ Конгресъ на Италианската работническа социалистическа партия поздравява съ успѣхитъ въ изборитъ французскитъ социалисти и, въпреки предизвиканията на патриотствуицитъ, които експлоатиратъ братската война между не съзнателнитъ работници, потвърждава международната солидарност на работницитъ и классовата борба.“

Слѣдъ затварянето на Конгреса делегатитъ сж отишли въ Массенегатико, гдѣто сж освятили, чрезъ единъ голѣмъ народенъ банкетъ, мѣстопробиванieto на новооснованото кооперативно дружество. На другия денъ се държала публична скаска въ театра Ариосто отъ депутатитъ Беренини и Де Фелисъ, а вечерта ношно увеселение на площадъта Кавуръ-

Белгия.

Въ послѣдно време социалиститъ въ Белгия се стараятъ да основатъ училища за приготвление на искусни оратори, проповѣдници на социализма. По предложението на Бертрана въ Брюкселъ партията е створила вече едно такова училище, гдѣто освѣнъ общитъ теоретически курсове по политическата економия и социализма, всѣми единъ отъ присѣствуюицитъ ще се упражнява да говори и да разсѣва свободно, ясно и краснорѣчиво своитъ идеъ предъ публиката. Това училище е предназначено най-главно за работницитъ, отъ срѣдата на които трѣбва да излѣзатъ най-распаленитъ пропагандисти между своитъ другари работници. Посѣщението на курсовѣтъ е безплатно.

При отварянето на училището Бертранъ е държалъ една рѣчь, въ която е оказалъ на ползгитъ и значението отъ такива училища за успѣха на социалистическото движение. Насъ ни липсватъ искусни пропагандисти-оратори, е казалъ той, които да умѣятъ да развиватъ на единъ простъ, ясенъ и гладкъ языкъ нашитъ идеъ въ публичнитъ събрания предъ народнитъ маси. А такива могатъ да се приготвятъ поерѣдствомъ таква школы. Слѣдъ това той е далъ програмата за водение на занятията.

Ний, българскитъ социалисти, най-много се нуждаемъ отъ такива школы за приготвяние на пропагандисти. Има ли нужда да казваме, че у насъ рано или късно ще трѣбва да се отворятъ такива?

Единъ портретъ на Малона.

Каква симпатична и добра фигура представлява Веноа Малонъ! Той е единъ народенъ човѣкъ таквъ, какъвто си е излѣзалъ отъ стара Франция, таквъ, какъвто го е създадала страната въ която живѣлъ. Като синъ на бѣдни надинчари, той остава да пасе кравитъ по Форезната поляна за да даде възможностъ на младия си братъ да издържи испитѣтъ за мѣститателъ.

Младия овчаръ расхиждаше покрай

брѣговетъ на Ленбонъ, тази поестичка рѣчица, която е влишавала въ мнѣшението на Опоре д'Юрфе, който е писалъ своята *Астрей* — тази мечта за едно братско общество, ръководено отъ справедливостта, която съотвѣтствува на голѣмото отихване, тапило слѣдъ гражданскитъ войни благодарение на Хенриха IV и Сюлли.

Малкото овчарче обаче разбиравъ какво нѣщо е *Астрей*, та и какъ значатъ гражданскитъ войни; като билъ много време по близо до природата, той е размишлявалъ само Създателя и трона по пратата на своия поитъ, за да му раскрие това, което мѣчи неговото благородно сърдце. Грамотенъ до 18-та си год., нему се удаде да преживѣе съ братъ си 3 мѣсеца съ братъ си и тога време му достатъчно да чете и да пише: той трѣгва за въ Лионъ, послѣ за Парижъ. Тукъ той позна всѣкитъ гжжи на мезерпята, като живи единадесетъ съ 70 стотинки. Слѣдъ това, излѣзъ пѣлъ до крайностъ, той се чувствувалъ въ грамадната столица като запбѣтъ въ глуха пустиня и е вече готовъ съ наставаието на поитъта да се хвърли въ водата, когато намира на барьерата Тронъа една пара — 50 ст. Тогава се наслади отъ живота за вкусъ малко отъ ябалки, за което се сталми единъ раскошенъ обѣдъ: за 10 ст. ябалка, 20 ст. хлѣбъ и 5 ст. супене. На една съсѣдна маса той чува да се говори, че въ боджийницата на Пюма има едно вакантно мѣсто и ето четъ вляза въ нея като работникъ.

Като се граца вечеръ у дома е слѣдъ като е работилъ усилено цѣл денъ, той прѣкарва една частъ отъ поитъта въ четение; той се е опитвалъ да пише стихове и първото *чуждестранна* селска дуиѣ е въспомѣнанията на неговитъ дѣти; той състави една поема „В. ренѣсторъ!“. Въ единъ прекрасенъ денъ въ Пюто се обяви една стачка. Работницитъ натоварватъ Малона да ги ръководи, единствено защото знае да чете и да пише; той защитава интереситъ на своитъ другари съ единъ оригинално и изобилно краснорѣчие, което се спира отведнѣжъ, както тѣнитъ изворчета между Овернъ и Форконтъ слѣдъ едно второ спиране поватъ отгово да текатъ.

Общия съвѣтъ моли секретаритъ на дружинитъ да извѣстятъ по-скоро какви мѣсечни вносове сж опредѣлили дружинитъ за централната каса на партията.

Сжщо така моли касиеритъ да внесетъ събранитъ пари както отъ членскитъ вносове, така и отъ распродаденитъ книги.

ШЕ ИЗЛѢЗЕ НА СКОРО
ЧЕТВЪРТАТА ГОДИНА ОТЪ
L'ALMANACH de la QUESTION SOCIALE
(ИЛЛЮСТРИРАНЪ)
за 1894 г.

Подъ редакцията на П. Аржириадесъ „L'almanache de la question sociale“ за 1894 г. ще съставлява единъ голѣмъ сборникъ отъ около 200 страници и който за по-малкитъ години ще струва 1.50 л.

Порѣжкитъ придружени съ стойността нека се испращатъ отъ сега, за да се изплати колко екземпляра да се отпечата, на адресъ: „A. l'Administration de la question sociale, 5, boulevard St. Michel, Paris“.

P-S. Оши, който понекатъ алманахитъ преди излизанieto му, ще получаватъ послѣ като подарѣтъ една брошура на П. Аржириадесъ: „La femme et le socialisme“ аналитически преводъ на съчинението на Бебели.

Ний горѣщо препорѣчваме на нашитъ читатели тая цѣнна книга.

Търново, Кооперативна печатница „Работникъ“